

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ide intézendők.

Bérmentelen levelek csak ismert kéréstől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetisors egyszeri bejelentésért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetisors 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ujdság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Január 12.

9. szám.

Még mielőtt a fecske jönne.

(T.) Palota-örök vigyázzatok! Mert nem leszünk meg háboru nélkül! Nem lehet a békét úgy csinálni, mint a háborút szokták. Más modelje van annak. Ami most furatlik, faragtatik, gyuratik, és öntetik, az nem hasonlít Minerva-hoz egy hajszálra sem, hanem Mars, tetőtől talpig. Egy kopott hatos nem sok pénz, de nem merném fölajánlani azért a békéért mely a tavaszhoz lesz. Ha a béke csinálás módja annyiból állna, hogy az egyik fél engedjen a másik pedig követeljen, majd csak meglemnénk valahogy, mert „Oroszország békés szándékaiban“ csakugyan megbizunk annyira, hogy ha meglapulunk előtte, hát akkor nem kezd ki velünk. Ha most átengedjük neki Bulgáriát, aztán Szerbiát, aztán Montenegrót Bosniát és Hercegovinát; aztán Horvátországot, a Bánátot és a Szerémséget, legvégül pedig jó magunkat, hát hogy ez esetben egész békességgel fogna bemutintet tarisznyára szedni, elhiszük, ilyen békébe könnyedén bele lehetne ugratni a „panrussizmust“, de ha, de ha azt mondjuk: Egy tapodtat se előre! Mert te Bulgáriát csak kapnak akarod, hogy azon át Bécsig juthass! Akkor bizony megmaragyszik.

Most pedig éppen így vagyunk vele! Mert látja hogy manővere, amennyiben Németországra rá izesztett, stikerült: kezd pöffeszkedni. Azt hiszi, hogy üres pügyelárisától, készületlen hadseregétől, és határainkra tett hiányos csapataitól megvagyunk rémülve mi is. Mert hát csakugyan úgy viseljük magunkat. Iszonyuan dörszöljük kezeinket és gaszulirozunk a muszka nagy követnek, mert elhiszük neki, hogy annak, a csárnak, aki birodalmának többé nem ura, akinek mindenütt jó csak otthon nem, a ki ellen nap nap után merényletek készülnek, — békés szándékai vannak. Annak a birodalmi kocsisnak, kinek már már elragad-

tak a lovai, és viszik. Hát mert ennek a senkinek békés szándékaiban megbizunk, és diplomáciai eszélyből meg szineskedésből nem akarjuk mutatni, hogy a kulisszák mögé belátunk, hogy „kardunk ki van élesítve s puskánk készül a lövésre“, hát a panrussizmus azt hiszi, hogy az ő ránczba vont szemöldökétől hanyat vagyunk ijedve.

És kezdi szabni feltételeit: Bulgáriából csapassék el Coburg fejedelem, a többi pedig bizzuk. Majd elintézi ő a dolgot saját belátása szerint. Ma még csak Bulgáriában, aztán Szerbiában és így tovább. A mi dolgunk pedig „Schau dich nicht um, weil der Fuchs geht herum“. A ki addig hátra mer nézni a míg ő manipulál, és észre méri venni a amit manipulál, annak háboru! — Hogy kinyit a szeme a háboru falra festésével...

Hát csak közelebb panrussizmus medve ur, csak közelebb. Csak lövésre, csak lövésre. Hadd gyujtsunk egy kissé a bunda alá. Ideges ujjakkal tapogatójuk fegyverünk ravaszát, kardunk markolatát, s mire beméltóztatik gurulni hozzánk, ott leszünk mi is. És ha olyan nagyon mosolygunk, ha olyan nagyon óhajtuk a békét, a mi az ön szavait olyan nagyon megőveszti, hát csak közelebb azokkal a szarvakkal, közelebb.

Ime békés kilátásaink a tavaszra. Mert látható hogy végtelenül értjük és szeretjük egymást; az orosz háboru párt meg azért, hogy valódi gyönyörűség ez az egyetértés: hó olvadásig, kikircs viritásig. Mert amint hidegebbre fordul a háboru kedv is összehúzódik, amint enged, mindjárt terjeng, és diplomatizál amíg: „Elolvad a tél vad fagya kis ibolya kebléről“.

Hát a népfelkelés! — Erre is hamarabb rákerülhet a sor, mint a meleg kandalló mellett elgondolják. Muszka barátok, nemzetiség agítátorok, néplázítók népfelkelési fegyver csöveivel fogják szemben találni magokat, s nagyon fel-

és esetlenebb valamit alig lehet képzelni a cseh urak viselkedésénél Magyarországgal szemben. A huszsziták, mikor még a fehér-hegyi útközveti jéghideg vizsugara tüzes fejüket le nem hűtötte, öldökléssel és gyújtogatással szerzett teljes glóriájukban beszélhettek a népekkel, melyek ellen hadat esküdtek, azon tónusból, melyet véltünk szemben használnak az ultraguisztikus cseh agítátorok politikai és immár mezőgazdasági „Tábor“-ai is.

Mosást bíró színtartással, mely textiltermeknek lenne kivánatos, ragaszkodnak Gregr és társai — vakon, mint Ziska, csak hogy nem oly derekas és fértias komolysággal a magyar termékek elleni agitációhoz és nem éresztik el a csontot, melybe beléharaptak. Inkább benne vesztik fogaikat.

Valóban nem tudjuk, hogy a csehek parlamenti politikájának és politikájának mezőgazdaságának naivságán csodálkozunk e inkább, vagy merészségén. Még nem volt idejük magukhoz térni azon útlekeztől melyeket a dualizmus ellen általában és különösen Ausztriában a német cultura ellen viselt politikai hadjáratban kaptak; Lobkovitz hg. a cseh tartományi marsal ép most koldult nevében a cseh tartományi gyűlés sztrejkoló német tagjainak ajtóit előtt egy kis megegyezésért; éppen az oly nagyon jelentőséges legújabb napok alatt győzöttek meg, hogy a magyar miniszterelnök egész nemzeti gazdaságunkon vastag vorást huzhatott volna keresztül, hogy azonban Tisza Kálmán államférfiúi jelleme sokkal nemesebb szabásu, politikája sokkal magasabb koncepcziójú, hogy sem eszébe jutna egy nagy nemzetközi komplikációt a pszeudohuszsziták megvetendő ruzszoñi kokettizálásának megbénítására kihatásni: és mégis éppen most gyűrőznek neki oly hevesen a táborpróféták, hogy a keresztes háborut hirdessék minden ellen, a mi magyar eredetű!

Népfelkelési ügyosztály a honvédeimi miniszteriumban. A népfelkelés nyilvántartása a honvédelminiszteriumban különosztályt szerveztek, melynek élére Cseszenyák Benő honvédnagyot nevezte ki a miniszter. Az új ügyosztály már megkezdte működését s azon van, hogy a népfelkelési intézményt minél erősebbé s tökéletesebbé tegye.

A főrendiház elnöke. Képviselő körökben el van terjedve a hír, hogy báró Vay Miklós késznek nyilatkozott a főrendiházi elnöki állásnak elvállalására, a mely állásra első sorban az ő kiváló s a közügyek körül hosszú évtizedeken át oly nagy érdemeket szerzett egyénisége vétetett kombinációba. Báró Vay Miklós koronázott tudvalevőleg eddig is alelnöke volt a felsőháznak.

Cseh testvérek.

A „morva testvéreket“ ismerjük. Fonák népecske, minden elgondolható bogarakkal és ósdi szokásokkal, e mellett azonban jámbor, erkölcsös, fellépésében szerény, a vele való érintkezésben nem barátságatlan. A cseh testvérek olyanok, mint a morvák, de nem mindenben. Fonákok, mint amazok, telvék bogarakkal és dohos tulajdonságokkal, de éppen nem barátságosak és szerények. Durvább, nyersebb

és esetlenebb valamit alig lehet képzelni a cseh urak viselkedésénél Magyarországgal szemben. A huszsziták, mikor még a fehér-hegyi útközveti jéghideg vizsugara tüzes fejüket le nem hűtötte, öldökléssel és gyújtogatással szerzett teljes glóriájukban beszélhettek a népekkel, melyek ellen hadat esküdtek, azon tónusból, melyet véltünk szemben használnak az ultraguisztikus cseh agítátorok politikai és immár mezőgazdasági „Tábor“-ai is.

Mosást bíró színtartással, mely textiltermeknek lenne kivánatos, ragaszkodnak Gregr és társai — vakon, mint Ziska, csak hogy nem oly derekas és fértias komolysággal a magyar termékek elleni agitációhoz és nem éresztik el a csontot, melybe beléharaptak. Inkább benne vesztik fogaikat.

Valóban nem tudjuk, hogy a csehek parlamenti politikájának és politikájának mezőgazdaságának naivságán csodálkozunk e inkább, vagy merészségén. Még nem volt idejük magukhoz térni azon útlekeztől melyeket a dualizmus ellen általában és különösen Ausztriában a német cultura ellen viselt politikai hadjáratban kaptak; Lobkovitz hg. a cseh tartományi marsal ép most koldult nevében a cseh tartományi gyűlés sztrejkoló német tagjainak ajtóit előtt egy kis megegyezésért; éppen az oly nagyon jelentőséges legújabb napok alatt győzöttek meg, hogy a magyar miniszterelnök egész nemzeti gazdaságunkon vastag vorást huzhatott volna keresztül, hogy azonban Tisza Kálmán államférfiúi jelleme sokkal nemesebb szabásu, politikája sokkal magasabb koncepcziójú, hogy sem eszébe jutna egy nagy nemzetközi komplikációt a pszeudohuszsziták megvetendő ruzszoñi kokettizálásának megbénítására kihatásni: és mégis éppen most gyűrőznek neki oly hevesen a táborpróféták, hogy a keresztes háborut hirdessék minden ellen, a mi magyar eredetű!

Pedig oly világos előttük, oly hajszálnyira lett előttük bizonyítva és megozófolthatlan számokkal bebizonyítva, hogy a szabad árucseréből Csehország és Magyarország közt az oroszlan részt az előbbi nyeri. Mi jelentősége van azon kevés lisztnek és gyanjunak, melyet tőlünk vesz Csehország, azon sok ezer vagonrakományjal szemben, melyekben cseh vész, cseh füveg, edény és bőr jön Magyarországra, itt előadatik és megfizetetik? Es ha akarnók, a legnagyobb könyűséggel nélkülözhetnők a cseh gyártmányokat, fedezhetnők szükségleteinket hanem sajátunkból, de mégis legalább a cseh iparral versenyző egyéb forrásokból. Ó a magyar vevő szívesen látott, és nem is kevésbé keresett.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

V.

— Legyen nyugodt, — szolt Fehér Ármint a szép betegnek ágya előtt állva.

Szava akadozott és hangja remegett, miatt e pár szót kiejt.

Bizonyára rendkívüli hidegek voltak e szavak egy ily perczen s azon lázas elragadtatás kitörése után, melylyel Marina fogadta őt; de sem a betegnek vergődő s távozással fenyegető eszmélete, sem az öreg bojár aggodalmaktól zaklatott, zsibbasztott feje nem volt képes fölfogni most azok hideg, rideg józanságát.

Az orvos belépte megszabadította Ármint e kínos helyzetből. Csöndesen vissza kezdett vonulni.

A beteg hirtelen fölemelkedett ágyában s szomorú bámulással tekintett utána, míg jobb kezével szilaj vadsággal vetette hátra arcába lehulló fekete fürtjeit. Ármint megdöbbenve állt meg s eljéjt azon hatástól, melyet távozása a betegre tesz. Így nem lehetett távoznia. Visszavért az ágyhoz s szeliden megfogta Marinának kezét és ajkaihoz emelte:

— Legyen nyugodt. — ismétlé: — nem sokára jobban lesz.

Míg kezei közt tartotta a betegnek forró kezét, arcába nézett, s látta annak fájdalmas, elvadult kifejezését tünedezni. A láztól kipirult arczon az öröm ragyogott újra s a villogó szemek tüze oly bübajos volt e pillanatban, hogy soha még ily szépnek nem látta Ármint Marinát.

Eleresztette a beteg hölgynek kezét, mert szívét oly különös érzés kezdte eltogni, melytől jobban megrémült, mint a betegnek elhagyásától. De Marina nem bocsátotta el az ifju kezét.

Fejeik oly közel értek egymáshoz, hogy Ármint érezte a szép asszony forró lehelletét arczán.

— A betegnek nyugalomra lesz szüksége, — szolt hátrafordulva s Diarcadiu Lascarhoz intözve szavait.

Hanem a mint hátrafordult, látta, hogy az öreg bojár nincs többé a szobában, sem az orvos. Gyöngédségből eltávoztak.

Ármintnak feje kábult, fülei zugtak, a mint halántékán hevesen lüktettek a kidagadt erek. Nem bírta kiszabadítani kezét Marina kezéből; talán nem is igyekezett többé nagyon rajta. A forró kéz kezét szorította, az égő ajk majdnem arcához ért. Reszketett egész testében, s térdei kezdtek megtörni alatta. Lelke mindinkább megérezte magát a bojárhölgy szépségétől.

Nem volt ereje többé Marinának szemébe nézni, reszketve lehajolt, de bírt annyi önuralommal még, hogy nem érintette a szép bojárhölgy csábitó ajkát, csak homlokát csókolta meg.

— Aludjék ön csendesen — szolt megismogatva, mint valami gyermeknek, szép fekete hajját.

S mint valami jó gyermek, csöndesen engedelmességet Marina, lehajtott a vánkorsra fejét s elbocsátotta Ármint kezét.

Fehér Ármint pedig megrántotta a csengegyű zsinagét. Két vagy három perc múlva oda hagyhatta már a szobát, Mikor eltávozott, sápadt volt, mint a fal. Az öreg bojár némán megszorította kezét.

VI.

A látogatás, mely utolsó akart lenni, nem lett utolsó. Még több, még sok más követte.

Hiszen addig távoznia ez országból nem lehet, míg Marina beteg, gondola Ármint s kinosan megrémült keresztye alatt, melyet a sors nyakába vetett. Bátorosága, ereje lankadt küzdeni az ellen, mit a fatum végzésének tartott.

Komor és ingerült volt most szüntelen. Az oláh családok fejeiket csóválták. Hiszen az öreg boldogult dumnu ugyancsak zsembe, mérges ember volt, de ha ez így tart sokáig

a fiatal dumnu tultesz rajta, pedig milyen jó szelid volt, mikor ide jött.

Zord, moróvá kedélye nem hagyta el akkor sem, ha átlövegolt Stolnitiura a szép beteghez. Jól nem érezte magát többé itt a bojár család körében, lázas izgatott és kedvetlen volt; nagy önmegerötötésébe került, hogy udvariasan el bírja takarni kedvetlenségét.

Lascar Diarcadiu látta azt, de csak a Marina betegsége fölötti aggodásnak tartotta. Hiszen az ő finom vallait, az ő párisi blazirtságot affectáló kedélyét is lenyomta az aggodás terhe; mennyivel inkább megzavarhat egy fiatal kedélyt melyet, mint gondolá, már a szerelem maga is megzavart s kivett a rendszer kerékgyámból.

Marina betegsége csakhamar jobbra fordult, de felüldülése sokáig tartott. Ez idő alatt csaknem mindennap átrándult Ármint Stolnitiura. Egyszer otthon maradt három napig, s negyedik nap megtudta, hogy Marina annyira rosszul lett, miszerint ismét aggodni kezdtek miatta. Többé nem mert elmaradni Ármint.

Kegyetlen erkölcsi kötelességnek tekintette e látogatást, s reszketve indult mindig ez utra, mint valami kinszenvedésre. A lelki gyötrelmek folyvást hervasztották testét; szemmeláthatólag kezdett soványodni.

Igy húzódtott ez pár hónapon át. A szokatlanul kemény, hideg őszi idő határolta Marina felüldülését s végtelen hosszúra nyújtotta a magyar ifju gyötrelmeit.

Sokszor lázas elzántság ragadja meg lelkét, hogy itt hagyja ez országot, szökve, hirtelen, egyetlen bucsuszó nélkül távozik; hiszen otthon Magyarországon neje, gyermekei epedve várják.

De soha sem volt ereje megtenni ezt. Érezte hogy azután, a mi történt közté s Marina között, nem távozhatik így többé. Ez lehetőséggé vált. Kimagyarázásnak kell megelőzni távozását.

De hogyan és mikor fogja megtörténni e kimagyarázás? Minden nap nehezebbé vált az.

Minden nap egy újabb láncszemet fűzött azon bizalmas kapcsolathoz, melyből azt hitték, Hymen rózsalánc készül. Az öreg Diarcadiu legalább nem kétkedett abban, hogy házasság lesz ennek a vége.

Nyilatkozatot ugyan mostanáig sem tett előtte a magyar ifju; de hiszen volt-e itt még szükség nyilatkozatra? Talán szándékosan kerüli még Ármint azt, hogy a házasságra fordítsa a beszédet? Marina még gyenge s jó lesz bevárni, míg egészen helyre áll egészsége.

December vége felé jóformán felüldült már a szép asszony. Ármint azt vélte, az idő elérkezett már, melyben meg kell vallania az igazat. Tovább halasztani azt, bűn Marina ellen, önmaga ellen és neje ellen. Eddig kiméletből hallgatott; kimélnie kellett Marina gyöngétségét, melyet egy erős rázkódás teljesen megsemmisített volna.

Az erős rázkódás ki nem kerülhet, de a szép asszony idegei most már erősebbek, most már talán el bírják viselni a csapást.

Eddig gyilkosság lett volna szólni, gondolá, most már kötelesség.

Szomorú, bánatos leveleket kapott hazulról nejétől. Talán csak képzelte, de úgy látszott neki, mintha könyveszepek nyomát venné észre a leveleken. Eleinte sürűben irt Eszter, most a mint Ármint levelei ritkábbakká váltak, ritkábban irt ő is, Szomorú volt a levél, de egy sorában sem panaszkodott Eszter.

(Folyt. köv.)

Egy előtánczos tatistikája.

Tisztelt uraim! Mélyen meghatva, tagadhatatlanul megilletődve állok itt önök előtt hogy válaszoljak kedves Jani barátom üdvözlésére s hogy megköszönjem önöknek azon kiváló és nem érdemelt megtiszteltetést, melyben előtánczoságom huszonöt éves jubileuma alkalmával részesíteni szívesek voltak. — (Halljuk.)

De a bosszu nem jelleme a magyarnak — mondja a „Pester Correspondenz”, — és ha itt-ott, mikor e esek tréfa már nagyon vastag lesz, emelkedik egy-egy magyar hang a „Tábor” üzemei ellen, úgy ez azért történik, hogy a esek közt azok, kikben a sóviniszta mámor meghagyott némi józanságot, ifgyelmezettve legyenek, miszerint gyenge idegzeti kollégiákat, kik már az utca sarában fetrenenek, vezessék haza és — tisztogassák le őket.

Országgyűlés.

Budapest, január 11.

A képviselőház mai ülésének elején, br. Orozy miniszter bevezette az osztrák-magyar-román határszabályozást illető nemzetközi egyezmény becsikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. — Egyik a budapesti törvényeségi palota építéséről, különösen rég érzett hiányt van hivatva megszüntetni. Az összerféréstől bizottság jelentése alapján, melyet Csáky László gr. mutatott be, a ház kimondta, hogy Doda Traján mandátumát megszüntetni s a karásebesi kerületben új választás elrendelését határozta el.

Következtek a mentelmi ügyek, melyeket a ház a bizottsági véleménynek megfelelőleg intézett el. Nevezetesen felfüggesztette Ugron Gábor és Bokros Elek, nem függesztette fel: Tórs, Ábrányi, Gromon, Szabó Lajos, Pázmány, Kende Miály, Györfly Gyula és Mikó Árpád, mentelmi jogát. E mentelmi ügyeket felvezette Gál Jenő referálta. Vita csak Szabó Lajos mentelmi ügyénél merült fel, még pedig Polonyi azon észrevétele folytán, hogy a ház vajon határozhat-e olyan képviselő mentelmi ügyében, a ki még nincs igazolva. Az így támadt vitában, melyben még Móricz Pál, Szederkényi, Teleszky, Madarász József, Ugron Ákos, Beöthy Ákos és az előadók vettek részt — valamennyi szónok oda nyilatkozott, hogy igen is határozhat a ház, mert a mentelmi jog azonnal a képviselő megválasztásával kezdődik s nincs az igazolás köteve.

Az Uruguay-val kötött szerződést, melyet Bekesies előadó indokolt, változatlanul fogadta el a ház.

Végül még interpellatio következett, mindkettő külpolitikai természetű. Az egyiket Helfy, a másikat id. Perzel Miklós terjesztte elő, ki teljesen más hatást keltett hosszán, egyáltalán nem az ily ügyekben mindenkitől megkövetelhető tapintattal gondolt beszédében, mint a mire számított. Elénk derűség közt — a melyben nem csupán a ház egy oldala volt részes — követelte, hogy a külügyi kormányunk „categorice” szólítsa fel Oroszországot, hogy ez hadi készülődéseit szüntesse meg, s a monarchia határai mellett felállított csapatait redukálja. Beszéde folyamán Oroszországról szólva, oly tulerők kifejezéseket használt, mint „hazug”, „ocsmány”, „buta” (ez utóbbi epithetont az orosz papságra érte) hogy a ház elnöke kénytelen volt őt a kifejezések helytelenségére figyelmeztetni. E különös fejtegetéseket csak az ellenzék egy némely túlzói helyeselték. Helfy interpellatiójának hangja, bár ennek is voltak felesleges részei, sokkal mérsékeltabb, a helyzetnek s az ily ügyek természetének jobban megfelelő volt, mint a Perzel féle interpellatio. Mindkét beszéd alatt azonban egyformán érezhette minden politikus, meny-

Eppen ma huszonöt éve annak, hogy e kedves városban először voltam előtánczos. Azóta — tisztelt uraim — huszonöt éven keresztül mindig én voltam szerencés az előtánczos, rendezői tisztet betölthetni s talán nem követek el szerénytelenséget, ha azt mondom, hogy ez idő alatt mindig hivatásom magaslátán tánczoltam. (Éljen! Igaz!) Tánczoltam szerény tehetségem szerint s hogy mint tánczoltam, s hogy mennyiben feleltem meg a reám rótt nagy feladatnak: azt önök tudják legjobban megítélni. En csak azt mondhatom, hogy fűrteim el, a köszvényit pedig előtánczoltam. Kopasz vagyok és sán tikálok. En azt mondhatom hogyha eljön utolsó napja életemnek, ha csillagom lehunyni készül és ekkor visszatekintek e huszonöt évre hát nyugodtan fordulok a fal felé, mert érzem fogom, hogy tánczoltam eleget. (Ugy van. (Éljen.) És ha majdan onnan a magasból letekintek (mert hát csak lánng volt a „sohse halunk meg”, amely kialudott) és látni fogom az utódomat a báterem sima par-kettjén, azt mondandó az urnak: „nyugodt vagyok, aram, mert a hely nem áll üresen, az előtánczosok nem veszték ki.” (Bravó.)

Nem, oh nem azért tisztelt uraim, mintha érdemeimet akarnám fitogatni, nem is azért, mintha számokkal való kápráztatás volna czélom, hanem egyedül azért, hogy huszonöt évi sáfarkodásomról számot adjak, — bemutatam önöknek azon statisztikát, amely talán ma még páratlanul áll hazánk történetében.

Mint előtánczos, mint bálbizottsági elnök, mint rendező a lefolyt huszonöt év alatt 253 fényes bált tánczoltam végig, nem számítva a batyubálokat s a tánczezal végződő bál-kettek. Bál bizottsági elnök 221 ízben voltam s ily minőségben 183 bizottsági ülésen vettem részt. Ily alkalmakkor 127 esetben mondtam le homi összeütközések miatt és ugyanannyiszor vontam vissza lemondásomat, Bál megkívót 202 töt fogamzartam s küli

nyire igazuk volt azoknak, kik ily viszonyok közt, mint a maiak, e kérdésekben a lehető óvatosság követelését tartják szükségesnek — a parlamenti tényezők részéről is.

Külföld.

Közép-Ázsia császára. Mint Londonból jelentik, a czár ez év folyamán Mervbe megy és ott Közép-Ázsia császárává koronáztatja magát.

Ujabb merényletek a czár ellen. A Berliner Tagblatt hitelt érdemlő forrásból azt jelenti Varsóból, hogy a pétervári rendőrség a napokban a czár élete ellen irányzott merényletnek jutott nyomára. A merényloket, kik közt több tiszt is van — már letartóztatták.

A meghiusult bolgár lázadás. Ezelőtt néhány hónappal Krivecev, az ismert panszláv izgató, Bakesevanov szökevény társaságában Konstantinápolyba érkezett. Mindketten a galatai orosz kolostorba szálltak meg; tetemes pénzszegeket osztottak ki a bolgár menekültek között és több ízben találkoztak Zankovval. Vele együtt főzték ki a tervet, melynek értelmében egyszerre hét fellegyerzett csapatnak kellett volna Bulgáriába betörnie. A török kormány azonban neszt vette a dolognak és kiadta a rendeletet, hogy Szalonikiban és Drinápolyban minden foglalkozás nélküli montenegróit el kell fogni. Ily módon négy szervezett bandát ugrasztottak szét. Az elfogottakat Serresben esukták el. A csapatok egyike, melynek Wazsillo felől kellett volna betörnie, nagy titokban Konstantinápolyban alakult s 70 montenegróból állott, Bojanov, Guranov és valami Popov nevű, mindannyian volt bolgár tisztet vezette alá. A terv szerzője egyébiránt egy Kappa André nevű montenegrói ember volt. — A csapat Georgius görög vonatoló hajón tanyázott, 3 mértföldnyire a török határtól és 25 mértföldnyire Burgastól. Itt egy Bakralov nevű cinkostárs várt a csapatra, ki aztán az egész bandát Köprülübe vezette, mely falunál a bolgár csapatok körülrzárták őket, tizenkettőt közülök megöltek, Kappát elfogták s a többieket széjjel kergették. A bolgár kormány ez eset után négy órával már kapott értesítést a történetről. Miklós montenegrói fejedelem 10 nappal a zavargás előtt már figyelmeztette a portát a csapat szervezéséről, de táviradi akadály következtében a porta csak későn értesült a dologról.

Napi hírek.

Dr. Sommerville missionarius még a jövő hét elejéig városunkban időzik. Ma vagy holnap még tart egy előadást a tanuló ifjuság számára a főiskolában, annak kebeléből kiküldött bizottság felkérése folytán. Vasárnap pedig az ispotályi templomban fog predikálni Nt. Csiky Lajos hittanáur ut tolmácsolása mellett. Hogy mennyire élvezhetők e tolmácsolás folytán tartott előadásai a missionarius lelkész urnak, arról volt alkalmunk meggyőződni: s morális kötelességünknek tartjuk megjegyezni, hogy őszinte elismerés illeti meg Nt. Csiky tanáur at fáradhatlan buzgalmaért, melylyel a nagyrabcsült missionarius urat nemes munkájában támogatja,

dettem szét 120.000 példányban. — Ebbelműködésemben a lapokhoz 763 jelentést meszesztettem, a melyek közül 741 jelent meg, a meg nem jelentek miatt a kihirdóval, a postával és a szerkesztőséggel 12 esetben tüztem össze.

Frakkot 31-et nyűttem el; részint a tánczban, részint műkedvelő pinczéri szolgálatokban bálók utáo tartott csöröngésekben. Klack elfogyott 37, cipő 31, keztü 320, zsebkendő 80, nyakraváló 212, inggallér pedig 640. A hajamat a fodrásznál 253 szor süttettem fel és huszonhat üveg illatszert használtam el.

A női öltözök ajtaja elől a tánczterembe 4084 kisasszonyt, 76 fiatal özvegyet, 185 mamát és 7 nagymamát vezettem be a karonom, kiosztva e közben 3953 női tánczrendet.

Csárdást összesen 750-et tánczoltam, 1512 kisasszonnyal, 38 özvegyvel, — 59 ma, mával és egy nagymamával. (Ez az egy nagy mama jobban kifársztott, mint a többi öszvevé.) 964 négyest jártam el 956 nővel és 8 férfival. Rendeztem pedig 753-at, a melyből összesen 98. Körtánczban 8646 szor vettem részt, míg kottilliont csak 184-et tánczoltam, rendezve ebből 131-et. Souper csárdást 253-at jártam el, 561 kisasszonnyal és 63 mamával. Egy nagymama itt is kiszemelt, de megugrottam.

Előtánczosai rendezői kötelességből tánczoltam 3820 nővel s ezek közül a petrezelem árulástól 201 et mentettem meg. Összesen, fejfájás, göres, fáradság stb. miatt 33 kosarat kaptam. Magamtól bemutatam a tánczosnőknek 6456 tánczost; erőszakkal vittem bemutatni 1356 ots e bemutatások miatt 4648 férfi és 2030 nő tett szemrehányást. Egy tánczos nyakon is vágott, a kit azonban emiatt 19 párbajom közül az öt illetőben meg is sebesítettem.

Tánczközben történ esésaim száma 17. Megütöttem magamat e közül 6-szor s alul

Dr. Sommerville itt tartózkodása alatt meglátogatta Nt. Tóth Sámuel akadémia igazgató és Nt. Balogh Ferenc hittanáur urakat. Főtiszteletű Püspök ur, gyengélkedése miatt nem fogadhatta. A lelkész ur városunkból Békésre, onnan pedig Nagybecskerekre utazik.

Egy éves önkéntesi tanfolyam. A kereskedelmi akadémia igazgatója Pröpper János ur kezdeményezése folytán, elhatározta, hogy tanfolyamot nyit meg, melyben az egy éves önkéntesi jog élvezetét el nyerni ohajtó ifjak kiképezése tüzetik ki feladatul. Üdvös és igen czélszerű ezen iskola felállítására, mert igen sok fiatal ember, ki az érettségi vizsgát le nem tette, 4 polgári, real, vagy gymnasiumi osztály elvégzése után ezen tanfolyam hallgatója lehet, melynek sikeres elvégzése után a három évi tellyleges szolgálat helyet, csupán egy évet kell szolgálnia. A tanfolyam már február 1-én megkezdődik. A részletes programot lapunk szombati száma közli.

A gazdász-bál, mely f. hó 14-én szombaton fog megtartani, mely városunk egész intelligenciáját mozgolomba hozza, a jelekből ítélve koránjár lesz az idei mulatságoknak. A bálra Magyarai Kálmán irt igen szép csárdást, a verset hozzá Nagy Béla, III. éves gazdász csinálta. — Ezuttal megemlítjük azt is, hogy páholy-jegyeket a bizottsági irodában is lehet váltani, „Bika” szálloda I. emelet 1. számu szoba.

Forgalmi akadály. A magyar államvasutak igazgatósága a közlekedést Szerescsen át Nyiregylháza és Tokaj felé szerdán reggel a hófúvasok miatt kénytelen volt be-szüntetni.

A közönség figyelmébe. Ertesítjük olvasóinkat, hogy a hatóság a legszigorubbán bünteti azokat kik a kihirdott havat nem a trágyarakó helyekül kijelölt földekben, hanem másol hányják le.

Évi bérleti menetjegyek a m. kir. államvasutakon. Az utazó közönség által rendkívül felkapott éves bérleti jegyek az 1888-ik évre is kiadatnak a m. kir. államvasutak vonalaira. Ezen bérleti jegyek azon előnnyel járnak, hogy bármely vonalra, illetve a m. kir. államvasutai hálózat bármely részére válthatók s e mellett árai oly alacsonyakra vannak szabva, hogy többszöri utazásnál jelentékeny menedjérséklés mutatkozik. Nagy előnye e jegyeknek az is, hogy nem kell velük, lebélyegzés végett, a pénztárhoz fordulni. E jegyek a keleti expresszvonat kivételével az összes vonalok, tehát a gyorsvonatok használatára is feljogosítják birtokosaikat, s ezenkívül 25 kg. podgyász szabadsulyra adnak igényt. A mi e jegyek árat illeti, azok aránylag annál olcsóbbak, minél nagyobb távolságokra váltatnak. Így például a budapest-bruckivonalra (220 km) egy bérleti jegy ára az I. osztályban 218 frt a II. osztályban pedig 170 frt; a budapest-kolozsvári vonalra (400 km) az I. osztályban 235 frt a II. osztályban pedig 184 frt; Budapest brassó és budapeststrukai vonalon pedig (1044 km) az I. osztályu bérleti jegy 316 fr, II. osztályu pedig csak 248 forint. Ezen éves bérleti jegyek a m. kir. államvasutak városimenetjegy irodájában rendelhetők meg (Budapest, Hungária szálloda) még pedig posta utján is, a mely esetben a megrendeléshez a bérletösszeg s egy névjegyvalaku arczp csatolandó. A részletes dijszabás, mely a bérleti jegyek-

voltam kétszer. Egy ilyen esés alkalmával a nadrágom is kirepedt. Sleppeit legázoltam 218 at e miatt ügyetlennek neveztek 217-szer. Az egyetlenegy, a ki e miatt nem mondott ügyetlennek azt hitte, hogy halálos szerelmes vagyok bele. Összevissza 763 kisasszony és ur lábára hágtam, a mindek folytán 1023 szor kértem padont. Pardond adatott udvariasságból 43-szor igaz szívöböl pedig 2-szer. A mamák közül arra, hogy még ne vigyék a kisasszonyt haza, 780 at kértem, míg papát csak 121 szer. A nagymamát nem kellett kérni, mert ott maradt volna reggelig. — Limonádéval 642, fagylatlaltal 463, czukor kákkal és süteménnyel pedig 328 tánczosnöt kinaltam meg, nem számítva a narancs-szeleteket.

Gombostüt összesen 963-at osztogtam szét és e közben az ujjamat 256 esetben szurtam meg a nagy sietség miatt.

Tánczközben 5463 nővel sétáltam, a mikor is bókjaimat és érzelmeimet meglehetősen könnyelműséggel szórtam. Azt, hogy „nagy sád elragadóan néz ki” 9864 esetben mondtam; azt, hogy „a kisasszony mindenkit elbájol, 7413-szor; azt, hogy „báresak így sé-tálhatnék magával az életem át”, 119 esetben. Akart és akaratlan sóbjátsáim száma 12,353 rug. E bókokból, érzelem nyilvánításokból csak 21 érkezett vissza, visszhangképen; ebből azonban 7 csufondárosan hangzott. Szerelmét vallottam unalomból 163 nőnek, igazán 64-nek, Megértett ezek között 13. A mi a tánczközben törtönt meleg kézszovításokat illeti, megjegyzem, hogy a kezét 4302 nek szoritottam meg; visszszoritotta: 641; rám támadt ezért 86, kinevetett 19 és gorombának mondott három.

Szerelmes voltam 76 nővel, szivöböl, komolyan azonban szeretteim száma csak 42 volt. Nősülésre gondoltam 17 esetben. Ezek közül egy esetben négy nap tartammal.

A táncz közben nálam felejtett és általam hazavitt keztüük száma 87; legyezö,

re nézve kimerítő felvilágosítással szolgál, a magyar. kir. államvasutak igazgatóságának személyi díj szabási ügyosztályában (B. est, Andrassy ut 75) valamint a fentjelzett városi menetjegyirodában is díjmentesen kapható. Budapest 1888 január 6 án. Az igazgatóság. Ezen bérleti menetjegyek Debreczenbe Kacz Jakab üzletében (Teleky utca szeglet) kaphatók.

Báli és tánczvigalmi meghívók, tánczrendek, belépti jegyek a legdriszebb kiállításban, ugyszintén névjegyek, és más alkalmi üdvözlötek a legjutányosabb árak mellett készíttetnek a „Debreczeni Ellenör” könyvnyomdájában. Debreczenben, Széchenyi-utca Simon ház Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközö-ltetnek.

A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett az ország valamennyi törvényhatóságához, melyben a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének (ör-mestertől és ezzel hasonló rendfokozatn altisztától lefelé) az 1888 ik év folyamán, átvonulás alkalmával, minden egyes legény részére a szállásadók által kiszolgáltandó 28 deka (280 gram.) markahus árát a közös hadügyminiszterrel egyetértve, — következöleg állapította meg. A dunáninneni részekben 18 krajczárban; a dunántúli részekben 20; a tiszáninneni részekben 16½; a tiszántúli részben 16; a királyhágóntúli részben 12; Horvát-és Szlavon országokban 15½; Budapestben 23; Pozsonyban 26; Kassán 22½; Temesvárt 16; Kolozsvárt 15; Nagyszomben 14½; Zágrában 21; végül Piumében 24½ krajczárban.

Az osztr. magy. bank debreczeni fiókjánál december hóban a leszámított váltók és értékek 2.031.500 fitra mentek s a megelőző hónap eredményéhez képest 26800 fit csökkenés mutatkozik. — E fiók még így is a legnagyobb forgalmat érte el a magyar korona területén lévő fiókok között Szeged Zágráb és Temesvár után.

Az E. M. K. E.-nek. Rásó Gyula, Hajdumegyé alispánja ez év elején esekély, de mégis kedves adományt küldött be Kolozsvárra, az E. M. K. E. pénztárába. Mindössze 15 kr, mely H. A. Pércsen Rátz Sándor által négy szegény emberül gyűjtött csös tengeri és rozs árából folyt be. Révész Bálint püspök pedig ugyancsak az E. M. K. E.-nek új evkor 24 frtot küldött el, melyből 17-et Tóth Miklós b. szent máhlyi — 6 frtot pedig Porzolt József máhoki lelkész gyűjtött.

Hurkaestély. Sporni Gyula „Zöldfá”-hoz címzett (várad utca) kis vendéglőjében holnap este jó s nekar közreműködése mellett hurkaestély tartatik.

Találatott tegnap este a Koronában a lutheránus egyház javára rendezett thea-estély alkalmából egy karpercz. Tulajdonosa szerkesztőségünkben veheti át elveszett birtokát.

A kisebb fizetéssel bíró városi tisztviselők, továbbá az irnokok és napdiások kérvényt intéztek a tanácshoz az iránt, hogy nekik tekintettel a tul szigoruan hideg télre a város által kivételesen tűzifa is adassék. A tanács a kérvényt véleményezés végett a jog és pénzügyi bizottságnak adta ki. A hatóság aligha tér ki e méltányos kívánság elől, s azt most is teljesíteni fogja, mire legközelebbi példát az 1880-iki télen adott a tanács, illetöleg a közygűlés gavallérsága és méltányosság szeretete.

ospipke, kendő nálam maradt összesen 178; a legyezök közül éltörtém és megcsinaltattam kilenczet.

A szünörák alatt 753 nőtnt huzattam el a cigánynyal, ezek közül azonban 39 et muszályból és éppen nem kedvem szerint. — Ugyanily szünötben kiszolgáltam 328 család-ot s ez alkalommal a konyhákban három csinos szakácsnéval ismerkedtem meg. E kiszolgálat közben 21-en komolyan pinczérnek néztek és 6-an borravalót akartak adni.

Ulyan papák kedvéért, a kiknek szép leányuk volt 13 esetben rugtam be és 46 esetben politizáltam.

A hirlapiróknak 7639 női nevet diktáltam föl és 26 esetben szorultságból magam irtam meg a referádát. Ezek közül 19-et az élezlapok a boldog gombák rovatba átvettek.

Hogy volt-ot, sohse halunk meg-et, csupán összesen 7843-at kiáltottam s ezek közül 64 esetben mondták, hogy fogjam be a számat.

A tánczmulatságot illetve a tánczhelyiséget sánittva 231-szer, betegem 17 szer. be-rugva 193-szor, dalolva 192-szer (egyszer ugy be voltam rugva, hogy már nem tudtam dalolni), káromkodva 2-szer, mély bánattal pedig csak egyszer hagytam el. Kórhelylevelet bál után 247-szer ettem.

Bókjaim, szerelmi vallomásaim folytán légyottot 7-szer ígértek meg, de ezek közül kettőre hiába vártam, Az öt megtörtént légyott a templom előtt ment végbe.

Haragban lévő szerelmeseik közül 49 et békítettam ki, míg találkozás és nyilatkozatot a bálteremben 98 esetben követni tettem.

Házasságot hoztam létre 73 esetben. A házasságra lépettek közül köszönetet mon-dott 4, míg 69 ma is átkoz érte.

Hajszálaimból kifűsültem 21,673 at s ezek közül egy sem tért vissza; a tudómcuk

Farsang.

I.

Az evangélikus filléregylet thea estélye.

Egy szerény, de végtelenül nemes czélú egyület, az evangélikusok filléregylete tegnap este a „Korona” szálloda nagy termében egy igen fényesen sikerült thea estélyt rendezett. Lehet-e nemesebb czélt képviselni, mint az evangélikusok filléregyletének czélját, mely szegény sorsu gyermekek elemi oktatását tüzte ki czélul s nekik ezáltal a mai művelt világba a legszükségesebb dolgot az irás és olvasás tudományát ajándékozza. Városunk minden szépért és nemesebb lelkű közönsége felfogván a filléregylet nemes czélját, oly nagyszámmal jelent meg, hogy a Korona terme alig volt képes az egybegyűlt társaságot befogadni. Kitünő kedv, melyet zsarolás nem rontott meg, tartotta egybe a kedélyes társaságot késő reggelig. Különösen nagy elismerés illeti a működő urnókat és kisaszszonyokat, kik semmi fáradságot nem tekintve pártatlan kivességgel és kedvességgel szolgáltak ki vendégeiket. A kedves pinézernők névsorát következésként sikerült összeírni:

Buzás Erzsike, Czapek Klára, Heine Margit, Harsányi Gizella, Hoffman Margit, Kacsó Irma, Kállai Mariska, Kálmánchelyi Irén, Katz Irén, Király Ágnes, Koromkay Mariska, Kubay Józsa, Kühne Ilka, Márk Aranka, Mayer Adél, Menze Ida, Nasztl Anna, Rác Karolina, Roth Irén, Schmidt Ilona és Mizsi, Szarvasy Mariska, Szikszay Margit, Tátray Eliz, Tüdös Erzsike, Zalay Paula, Zátorsky Matild, Vedródi Ottil, Verner Mariska.

A buffétben Czapekné, Hartelné, Géresyné, Mayer Ottóné, Forgáchné, Roth Jánosné, Mozerné, Oszterlám Ernőné, Paraszka és Petricsné urnók sürgölédtek osztva a párolgó theát és a hideg sültet.

Azonkívül ott voltak még: Menze Henrikné, Ganofszky Lajosné, Kühne Adoltné, Vedródy Victoriné, Zalay Márkné, Domokosné, Hoffmanné, Springerné, Zátorskyné, Kubayné, Emmertné, Czapekné, Raics Lajosné, Mándoky Béláné, Schmidné, Márk Pálné, Geréby Fülöpné, Mayerne, Benyátsné, Tüdös Jánosné, Kater Mihályné, Sándor Kálmáné, László Józsefné, Kálmánchelyi Mórné, Bosznay Károlyné, özv. Rábné, özv. Ifleovitsné, Demetovitsné, Pongrácz Gézáné, Orosz Lászlóné, Marjalakyné, Harsányi Istvánné, Dr. Nagy Lajosné, Ormódy Lajosné, Tóth Endréné urnók és Ganofszky Ilona, Erős Gabriella, Orbán Jolánka, Harsányi Ilona, Kaszin Teréz, Sándor Mártha, Bosznay Irma és Etelka, Zsigmond Júliska és Mariska, Marjalak Piroska, Tihy Róza, Kagylós Irén, Tóth Róza és Szabó Margit kisasszonyok.

Városunk notabilitásait is szépen képviselve láttuk, a mennyiben ott voltak Gróf Gégenfeld József főispán, Rázó Gyula alispán, Simonffy Imre polgármester, Boczkó Sámuel fő kapitány, Gróf Vay Dániel, Van der Venze Ernő tábornok, Czerlien ezredes, Meier őrnagy stb. stb. A talpalát valót Rác Károly huzta és bizony alig győzte a sok újrat újrázni. Mondjam-é, hogy a társaság késő reggelig együtt maradt? Káli.

II.

Örmesterek bálja.

Ugyan csak tegnap este tartották a Debreczenben állomásozó magyar királyi hon-

pedig két harmadrészt dobtam áldozatul a pornak táncznak és rendezésnek.

Az egész mulatság, a hajamon és tudomón kívül 748 éjszakába és 956 napomba került.

Jutalmul kaptam két parókat (egyét télre és egyet nyárra) és egy botot, melynek segítségével járkálhatok csak.

Am — tisztelt uraim — ha van is, podegrám, ha eltűntek is hajszálaim, még sem érzem magam szerencsétlennek, mert megvan bennem a legfőbb, az öntudat, hogy kötelességem mindenkoron teljesítenem és egy alkalmat sem mulasztottam el akkor, midőn tánczolhattam. (Igaz! Eljen.)

Megnyugvást ad még az is, hogyha olykor olykor a jövőben egy-egy keringő dalama üti meg füleimet, hát ösztönszerűleg is megrezgettem lábaimat és táncolni akarok, mint ütközethe akar rohanni a fölharsonó trombita szavára a megsántult vén csataparipa.

Es hiszem tisztelt uraim, hogy a nagy napon, amikor hantyt fekszem a nyugalom hónapban, én leszek az első, a ki Gábor arkangyal kürt szavára (ha esetleg keringőt vagy más táncdarabot képez) báli ruhában lépek elő, könnyedén, udvariasan és én nyitog meg az ébredés, a feltámadás tánczát azon, a mint huszonötven át megnyitottam a kotiljont.

A mikor ezek után meleg köszönetemet fejeztem ki a tiszteletre rendezett júliaris ünnepélyért s a jelen bankettért, szavaimat a „Szamárte” czimű kedves operette e dallamos soraival végzem:

*Dallal, tánczozal győzörül az élet;
Ezek nyujtnak csak igazi életet.
Mit használ az az otthon ülőnek.
Pörölését hallani a nőnek.*

M. K.

védtség örmesterei az arany Bika szálloda dísztermében, báljokat. Ha azt mondjuk, hogy a négyeseket 50 pár tánczolta azzal azt hiszem már azt is elmondtam, hogy a bál kitünően sikerült. Nagy része vane sikerben a lady patronesse Bobory Györgyné Gréfl Gabriella 5 nagyságának.

A lady patronesse 10 órakor érkezett a terembe, a figyelmes rendezőség gyönyörű csokorral s kitünően sikerült tánczrendel fogadta. A tánczrend egy zászlót ábrázolt egyik oldalán a magyar nemzeti czimer másik oldalán I. F. J. ő felsége a király nevének kezdő betűivel, a zászló szárát az irón képezte, s e felett egy kerek medalia volt B. G. G. monogrammal. — Ó nagysága kék selyem ruhát arany porzsin plüsch díszszel viselt, fejéke gyémánt csattok által összefoglalt kék tollakból állott.

A mulatságon megjelent hölgyek közül sikerült feljegyezni Ritter István alezredes, Kerner és Farkas századosok, Barta főhadnagy nejeit. Kis Józsefné, Kászazné, Bottyáné, Victoriné, Kis Miklósné, Klenosné, Kunné örmesterek nejeit, ott voltak továbbá Veress Lászlóné, Pinczés Erzsike, Erős nővérek, Fazekasné, Nagy Jánosné, Kromposzky, Mark breitner Róza, Tóth nővérek stb. A törzstisztek közül ott voltak Van der Venze Ernő tábornok, Czerlien, Kassay, Cvalt ezredesek, Bobory, Ritter, Krausz alezredesek, Védő őrnagy stb. A mulatság késő reggelig tartott a Magyarfi fiúk kitünő zenéje mellett. A teremben a bálaya győke mellett 2 oldalt csinos díszítés volt alkalmazva fegyverekből és kardokból. Mind annak daczára, hogy az evangélikus filléregylet thea este télye nagy közönséget vont el az örmesterek báljától, az fényesen sikerültnek mondható.

Erdekesnek tartjuk fel említeni, hogy a csinosan sikerült tánczrend Dávidházy Kálmán, helybeli ügyes könyvkötőnk műhelyéből került ki, s így helybeli termék.

Káli.

CSARNOK.

Egy összeroncolt élet.*

— Emlékezés Zsutai Jánosra. —

Hegyesi Mártontól.

(Vége.)

En azon ősszel bementem lakni a kollegiumba. Akkor voltam bagoly diák. Így nevezik az első éves diákokat. S a 3 ik kunyhóban kaptam az aktori seniornak, Bihari Péternek javaslása folytán lakást, melyben hajdan Kovács Gyula s előttem György Aladár laktak. Hallatlan dolog volt ez: bagoly diák és kunyhó, mert a kunyhó soron csak nagy diákok szoktak lakni. Irigyelték is ezt sokan tőlem, de nem sokáig kellett irigyelniük, mert harmadnapon meghívták Gelenczei Pál tanár, Kossuthnak volt titkára s a volt laibachi fogoly, kitől szigora miatt annyira félt az ifjúság, de kinél, egy kis szeszélytől eltekintve, igazságosabb tanár nem lehetett magához nevelőnek.

A következő tanévben ismét bevágytam a kollégiumba, meg akartam ismerkedni az internatussal. Hanem akkor már nem Bihari volt a senior, nem is kaptam lakást a kunyhósoron, hanem csakis a darabos-utczára néző 25 ik szobában.

Ma már nem létezik ezen épület, nem létezik a kunyhósor sem, csak a képeken és az emlékezetben él. Helyét egy palotaszzerű épület foglalta el. — Hanem az internatus az együttes bentlakás rendszere fenáll ma is.

Mai napság divat az internatust megtámadni, olvashatni ezt sok lapokban, sőt az országgyűlési tudósításokban is.

Nem tagadom, hogy az internatus bizonyos mérvű társadalmi szegletességet hagy az ifjun, de azt lecsiszolhatja aztán az élet, hanem azt tapasztalásból állíthatom, hogy az internatus erkölcsileg nemcsak nem ront, hanem egyenesen jellemképző. Az internatust élvező ifjúság megtanulja becsülni a jellemet, ntálni a jellemtelenséget: maga dobja ki testéből a ferges anyagot. Példákkal tudnám ezt meggyőzőleg igazolni.

Hanem az tagadhatatlanul igaz, hogy a bentlakó ifjúság követett el néha-néha egy-egy kis ártatlan excessust. Egy-egy jelző czöveknek a kályhákba való beescortirozása, egy-egy kis lümpölés, sőt olykor a rendőrség őreivel való kedélyes vitába bocsájtkozás, — hát biz az megszokott dolog volt. De hiszen a jó borknak is ki kell előbb-utóbb fornia, s az ifjúságra nézve is jobb, ha jókor kiforr, nem pedig házas ember korában.

A kollégiumi igazgatóság azonban természetesen mindezeket nem vette jó néven. Intézkedett, hogy a kollégium portája jókor bezárassék. Hanem mindez csigavér volt. A villámfogó nem azért van teremtve, hogy azon be ne tudjon mázni a diágyerek.

Volt azonban egy más ellenszer: a vizitáció: a contra scriba megvizsgált minden éjjel minden ágyat, hogy benne pihen-e a tulajdonosa. Így aztán megvolt a tettenkapás. A kit először honn nem talált, az megintetett szigoruan, s másodizben pedig kizárattott az internatusból s szülője vagy gondnoka értesítettet blaquettán, amely tehát kivételt nem ismert, hogy az illető az erkölestelenség posványába silyvedvén, kizárattott. Ez utóbbitól tehát méltán irtóztunk valamennyien.

*A nagyváradi „Szabadság”-ból

Az 1867 ik év elején Szívós Bélával, a mostani szentesi reáliskola igazgatójával s a kitünő humorú iróval egy mellékeremben együtt vacsoráltunk a kis Bikában; elkvaterkáltunk háromnegyed 10 ig, — hanem akkor aztán lololni kezdtünk hazafelé a kollégiumba.

Egyszer már tetten kapattunk, nem voltunk otthon éjjel, a második tettenkapásnak nem akartuk magunkat kitenni.

A mint a nagytermen át igyekeztünk mielőtt keresztül jutni, egy hang tartóztatott föl bennünket:

— Fiuk, Béla, Marcsi, jertek ide.
A Zsutai hangja volt.

Oda mentünk egy pár percze hozzá, de csak is egy pár percze. Vörös örmös volt előtte, s ismeretlenek társaságában ivott. Megmagyaráztuk neki, hogy nekünk nem lehet tovább kiünn maradnunk. Szemrehányó pillantásokkal szoritott velünk kezét.

Most is úgy előttem áll az az arez, a bortól kipirultan, szöke bajuszával, hegyes szakállával, s kiálló, beszédes nagy kék szemével, mintha most is látán.

Szegény Zsutait a meghasonlott lélek az ötnegyedvi tanítótság alatt mindig tovább vitte a silyvedés lejtőjén. Ivásban és az éjjeli tivornyázásban kerestet menedéket lelke rémei elől.

S azon éjjel, midőn mi nem maradtunk vele, bement még egy csapó-utczai híres kávéházba, a Györfi Klári kávéházába, ki iránt ő is, mint sokan mások, érdekeltséggel viseltetett. Ott egy civissel, kit vetélytársának tartott, összeczivódott, s hadonászás közben a civisnek egy iöl megtermett másik társa: Deák György, botjával karon ütötte. Az alacsony, szikar embert erre előntötte a bor mámoros diák, kirántotta zsebkését s leiszurta vele Deák Györgyöt, ki néhány nap mulva seibeiben meg is halt.

Másnap reggel megdöbbenve értesültünk Zsutainak, ki már ekkor fogva is volt, gyászos esetéről.

Mennyi szemrehányást tettem én magamnak azért, hogy akkor este nem maradtam ott Zsutai mellett! Talán akkor nem következett volna be a szerencsétlen eset.

Szegény Zsutait aztán elitelték 8 évre, s elszállították Munkácsra. Bezártuk előtte a világ, de odahagyta a muzsa is, elröppent az mostan már csakugyan teljesen meghasonlott lelkéből.

Irt ugyan még büntönében is egy költeményt: „Munkácsom” czim alatt, de ez már csak hattudal vala, s messze mögöttük maradt jobb költeményeinek. Megtört lelkének azonban hű kinyomata ezen hattudal. Ebben írja a többek közt:

Szomszédóságban lakom az égi felhőkkel,
Könnyem megláthatom a nap mikor jó fel?
S mint ténny nyugovóra? ...
S hogy szálló felhővé ne szereznek válni
Es a nyugvó nappal nyugat felé szállni,
Nincsen olyan óra!
S kitűnj: tán sohasem visz el innen?
— Beh meg is vert engem a haragvó isten!

Eszakra, k-leltre bércek koszoruja;
Magasló csucsaik alkonyi szél fújja,
S egy-egy terhes felhő
Sebes, gyors futással vet reájuk árnyat,
Feketén, mint midőn, a szivre a bánat
Sötét fellege jó ...
Bércek felhő s szivet a bu fed be itten,
— Beh meg is vert engem a haragvó isten!

Meg volt törve, össze volt roncsozva teljesen. S még jobban megtörte az, hogy egyik feyházi hivatalnok leánya, kivel szivesen elbeszélgetett, ki mellett felede egy egy pillanatra sötét végzetét s ki iránt meleg érdeklődést kezdett érezni, a lángok áldozata lön. Egy szerencsétlen véletlenből a szép fiatal szöke lány ruhája meggyuladt s a kis Mariska az égési sebekek belehalt.

Nem sokára csak a feyház ablakáiból belátható sirján merenghetett el a szerencsétlen Zsutai.

Az 1870-ik év napján királyi kegyelem megnyitotta büntönének ajtaját, s ő egy pár barátja kérelmére a fővárosba ment. Egyik jó barátjának Béres János pesti ügyvédnek közbenjárására napidíjas irnok állomást nyert az obudai koronai uradalomnál.

Mindez azonban nem volt képes visszaadni lelkének nyugalmát.

Leverve, szárnyszergett maradt az ezután is.

En még egyszer ezidőben találkoztam vele a lánchidtéren, örömteljes arcczal közeledtem felé, ő azonban félrefordult, talán félt a multak föllevenítésétől. En, ki különben sem számíthattam magamat bizalmasabb barátai közé, nem erőszakoltam a dolgot s tisztelve fájdalmát, csendesen haladtam el mellette.

Néhány nap mulva arra ébredtem föl, hogy a hírlapok a Zsutai János öngyilkosságáról tudósítanak.

Nem birva elviselni fájdalmát, melyet az összeroncolt élet látása keltett keblében s az 1871. évi ápril 24 én este beugrott a lánchidről a Dunába.

A megunt, — megutált életet eldobta magától.

... Büles kárhoztatás! menj, dobd rá követet.

Holttestét sem találták meg soha, ott a'uszsza valahol a szöke Duna fenekén örök álmát.

Igy aztán emleket sem állíthattak barátai nekie. De állított a debreczeni ifjúság önképző köre, kiadván hátrahagyott költeményeit s állított egyik legbensőbb barátja: Csiky Kálmán; megírván meleg, baráti hang-

gon életrajzát, melyet részben én is használtam.

Legyenek ezen igénytelen sorok is emlékkövek a szerencsétlen költőnek a Duna medrében levő ismeretlen sírjára, hol bizonyára megtanlta azt az oly korán összeroncolt életű ifju, a mit életében hiába keresett: a nyugalmat s a pihenést.

Méltán gyászolhatja őt az irodalom is, annak terén olyan költői tehetségre magas hivatás várt volna.

Es minekünk, kik őt ösmertük, emlékének felújításakor legyen szabad boldogtalau végzete fölött egy pár könnyű is hullatnunk.

S z i n h á z.

Tricoche és Cacolet mulattató vigjáték került színre tegnap este nem nagy számú közönség előtt, a minek oka valószínűleg az ngyan azon este tartott lutheranus filléregyleti thea estély és a honvéd örmesterek táncmulatsága lehetett, melyek sokakat elvontak a színházról. A két főszereplő Rónaszéki és Dobó, kik a czimzserépet játszották mindvégig hangos derültségben tartották a házat; s a hatás akkor sem maradt volna el, ha Tricoche ur nem a publicum előtt változik át angol bankárrá és ha Fanny Bon-

banne kisasszony ál-mamája alakjában kevesebb indiseratióval szerez meggyőződést arról, hogy a Van der Pouf báró 500 francos bankjegye csakugyan hamis. Egyébiránt e két tulzást leszámítva a Rónaszéki különböző alakjai ügyesek voltak; a Dobói színté. Békesi Róza, Vedres Gyula, Rónaszékiné és Zilahy töltötték be a többi nagyobb szerepeket.

*
Kitünő színházi est vár reánk holnap.

Premiere lesz. G a b á n y i Árpádnak, a nemzeti színház kiváló tagjának és hódves humoros írónak 3 felvonásos vigjátéka a „Kókai ház” kerül színre először a mi színházunkon. A darab nagy sikert ért el a nemzeti színházban, hol még mindig vonzerővel hat a közönségre. A vigjáték tele van nevetetőbb-nél nevetetőbb jelenetekkel és jóízű alakok forognak benne. A ki tehát kellemes estét akar magának szerezni, nézze meg a Kókai ház előadását, mely bizonyára többször fog telt házat gyűjteni. Az első előadás páros számu bérlet mellett tartatik meg.

Nyári szinkört Debreczennek! A színeszetnek teljes állandósítása, egy nyári szinkör építése érdekében ez ideig alig történt egyéb nálunk, mint annyi, hogy a lapok évről-évre közöltek egy-egy cikket arról, vagy néhanéha az újdonsági rovatban emlegették egy szinkör felépítésének szükségességét és czélszerűségét; s a színügy barátai egymás közti tarsalgásban egyszer-másor beszélgette k fölőle. De valami activ elhatározás még talán sohasem tétetett. Most azonban biztató mozgalom indult meg ez irányban, a mennyiben érkezeletet száncsúcsok a színügy pártolók összehívni egy nyári szinkör létesítése módozatainak megálapítása iránt. E mozgalmat részünkről a legőszintebben üdvözöljük,

Jókai Mór új darabja, a „Bolondok grófja”, mely rövid idő mulva fog színrekerülni a debreczeni színházban, állandóan zsufolt házakat vonz a népszínházba. Résztint ez a körülmény részint pedig a Jókai neve okozta azt, hogy a hatásos darabot egy hét alatt harmincz vidéki igazgató közül 15 rendelte meg.

*
„A hitves”, Karczag Vilmos lapunk főmunkatársának színműve lesz a nemzeti színház legközelebbi újdonsága, Csiky Gergely új darabja, a „A vasember” és Beniczkyne Bajza Lenkének „A miniszter szüniéje” czimű kis vigjátéka után, melyek szombaton kerülnek színre először a nemzeti színház deszkáin.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, pénteken 1888. január 13-án,

itt először:

A Kókai-ház.

Vigjáték 3 felv. Irta Gabányi Árpád.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Előrehaladt idény miatt
női ruhakelméket
leszállított áron
dus választékban ajánl
Kunz József és Társa
C Z É G.

III.
Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a debreczeni ref. Collégium gondnoka Szücs István végrehajtható Árva Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 1900 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén levő Debreczenben fekvő a debreczeni 5636 sz. telekkönyvben A. I. 1. r. 807 hr. sz. a. felvett 454 nép számu belsőségnek Árva Ferencet illető fele része 1125 frt 50 kr, ugyanazon könyvben A. + 1—4 r. sz. a. felvett 6450. 6451. 6452. 6453 hr. sz. a. felvett onodói földnek szinte Árva Ferencet illető fele része azonban ezen különsegekre feljegyzett azon korlátozás, hogy ezen birtokok adás vevés tárgyát csak házbirtokosok közt képezhetik érintetlen hagyása mellett az árverést 1056 frtban ezennel megállapított kikialtási árban el-

rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 29-ik napján d. u. 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási aron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 112 forint 50 kr, és 105 forint 60 krajczárt készpénzben, vagy az 1881 évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi november hó 22-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
tszéki bíró.

A legrégebbi népies gyógyszer a koncentrált
klosterneuburgi tag-esszencia
(köszvény folyadék)

az orvosrendőri vegyészeti műteremben megvizsgálva és bejegyzett védjegy által o'adása biztosítva.
1/2 üveg 50 kr.
egy üveg egy frt
postai szállítással
15 krral több.

gyógyszerész Klosterneuburgban.
Valódi minőségben a következő gyógyszer-tárakban: Főraktár Magyarország részére:
Török József, Budapest, királyutca 12.
DEBRECZENBEN: Dr. Rotschnek Emil
gyógyszerésznél.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegyének 1888 évi Február havi rendes közgyűlésén az árvaszéki megüresedett második úlnöki állás, mely évi egyezer (1000) frt fizetés és Háromszáz (300) forint lakbérből álló javadalmazással van összekötve, — valamint az ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedendő állás vagy állások fognak választás útján betölteni.

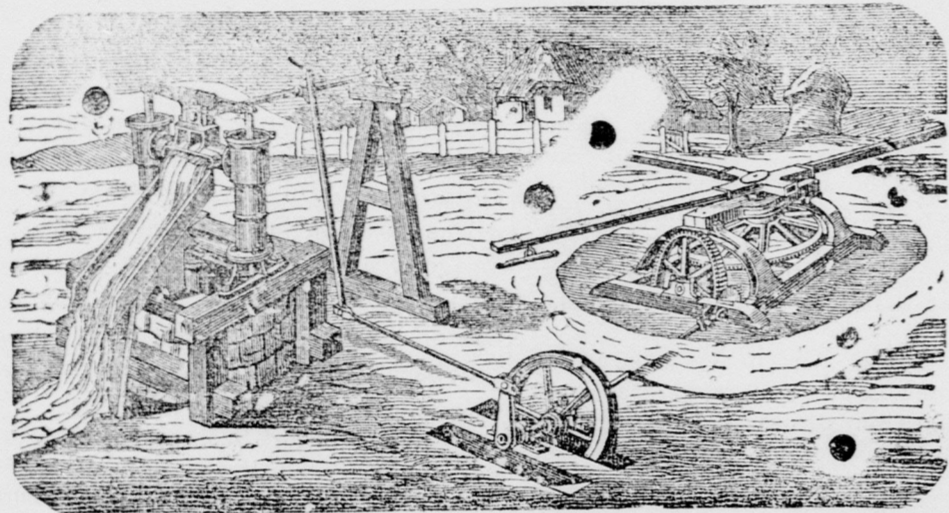
Az ezen hivatali állásra pályázni óhajtok felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam — mint a kijelölő bizottság elnökéhez 1888-ik évi Február hó ötödik (5) napjáig annyival inkább benyujtsák, mert később beérkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen 1887 Deczember 27-én.
Gróf Degenfeld József.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabbarakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.